

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 37
hallituksen esityksen johdosta laiksi auto- ja moottoripyörä-
verosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 1 päivänä kesäkuuta 1982 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 88 laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta.

Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt ed. Sillantauksen ym. lakialoitteen n:o 50 laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta, ed. Luttisen ym. toivomusaloitteen n:o 239 (1979 vp.) autoverotuksen uudistamisesta, ed. P. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 391 (1979 vp.) autoveron alentamisesta henkilöauton hintaan sisältyvien turvalaitteiden ja pakokaasujen puhdistuslaitteiden osuutta vastaavalla määrällä, ed. V. Vennamon ym. toivomusaloitteen n:o 441 (1979 vp.) kohtuuttomien autoverojen alentamisesta, ed. Leppäsen ym. toivomusaloitteen n:o 125 autoveron alentamisesta ja ed. Sillantauksen ym. toivomusaloitteen n:o 176 autoverotuksen kokonaisuudistuksesta. Eduskunta on lähettänyt valiokuntaan lakialoitteen n:o 50 26 päivänä helmikuuta 1982, toivomusaloitteet n:o 239 (1979 vp.), 391 (1979 vp.) ja 441 (1979 vp.) 12 päivänä kesäkuuta 1979 sekä toivomusaloitteet n:o 125 ja 176 19 päivänä maaliskuuta 1982.

Auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 3 §:n mukaan autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 45 prosentilla ja vähennettynä 2 500 markalla. Hallitus ehdottaa, että osana hallituksen inflaation hillitsemisohjelmaa autoveron määrää alennettaisiin. Ehdotuksen mukaan autoveroa suoritettaisiin auton verotusarvon määrä korotettuna 44 prosentilla ja vähennettynä 3 000 markalla. Lisäksi auto- ja moottoripyöräverosta annetussa laissa olevat moottoriajoneuvojen eräät määritelmät ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan uuden tieliikennelain nojalla säädettyjä määritelmiä. Ehdotuksen mukaisia alennettuja veroja on valtioneuvoston päätöksen perusteella kannettu 24 päivästä toukokuuta 1982 lukien.

Lakialoitteeseen n:o 50 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan autoveroa suoritettaisiin auton verotusarvon määrä korotettuna 30 prosentilla ja vähennettynä 2 500 markalla, kuitenkin niin, että veron määrä olisi aina vähintään 50 prosenttia verotusarvosta. Lisäksi lakialoitteeseen sisältyy autoveron palautusta koskevia säännösehdoituksia.

Toivomusaloitteessa n:o 239 (1979 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin esityksen saamiseksi viipymättä 1) autoveron laskentamenettelyyn kuuluvan 2 500 markan vähennysosan korottamiseksi 7 000 markaksi sekä 2) autoverotuksen perusteelliseksi uudistamiseksi siten, että maassamme päästäisiin sekä auton käyttäjille nykyistä oikeudenmukaisempaan että valtion verotuoton kannalta järkevään verotuskäytäntöön. Toivomusaloitteessa n:o 391 (1979 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin autoveron poistamiseksi henkilöautoilta siltä osin, kuin niiden hintaan sisältyy turvallisuutta ja pakokaasujen puhtautta edistäviä laitteita ja rakenteita. Toivomusaloitteessa n:o 441 (1979 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin autoverolakien nykyaikaistamiseksi niin, että kehitys olisi ajoneuvojen turvallisempaan suuntaan, samalla kohtuuttomia autoveroja huomattavasti alentaen.

Toivomusaloitteessa n:o 125 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimiin autoveron alentamiseksi sekä tavallisten ihmisten käyttöautoilta kokonaan poistamiseksi matka- ja kuljetuskustannusten pienentämiseksi. Toivomusaloitteessa n:o 176 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus käynnistäisi pikaisesti autoverotuksen kokonaisuudistuksen, jolla myös pitämällä aikavälillä voidaan pitää auton käyttökustannukset kohtuullisina ja turvata tarpeellinen autokanta, sen järkevä uusi-

tuminen ja tarkoituksenmukainen käyttö sekä alan työllisyys.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsitteliensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 1982

hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 50 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:o 239 (1979 vp.), 391 (1979 vp.), 441 (1979 vp.), 125 ja 176 hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja J. Laine, jäsenet Hokkanen, Koppanen, Lampinen, Linna, Manninen, Mar-

tikainen, Mäki-Hakola, Niskanen, Rantala, Sirén, A. Stenbäck, Sutinen ja Tenhiälä sekä varajäsenet Koskenniemi, Muurman, Puolanne, Söderström, Uitto ja Valtonen.

Vastalauseita

I

Hallituksen esitys autoveron alentamiseksi on varsin vaatimaton niihin odotuksiin nähden, joita katteettomaksi ennakkomainonnaksi osoittautunut alennusaikoiden julkistamiskohu synnytti. Puhuttiinhan hallituspiirien taholla aluksi autoveron 20 %:n alentamismahdollisuuksista.

Verotuksen vaikutuksesta autojen vähittäishinnat ovat nousseet sekä kansainvälistä että kotimaista hintatason nousua huomattavasti nopeammin ja jopa niin voimakkaasti, että henkilöautojen hinnat ovat viimeisten kahdeksan vuoden aikana yli kolminkertaistuneet. Tuotantokustannuksiin verrattuna auton hinta nousee nykyään verotuksen vuoksi 2,45 -kertaiseksi, hallituksen esityksen hyväksymisen jälkeen 2,44 -kertaiseksi. Keskimääräinen autoveroindeksi on puolestaan noussut viimeisten kymmenen vuoden aikana lähes kaksinkertaiseksi kuluttajahintaindeksiin verrattuna. Korkean autoveron seurausta on myös se, että

Suomessa on siirrytty muita Pohjoismaita selvemmin pienempiin ja turvattomampiin autoihin.

Verotuksen osuus autojen vähittäishinnoista on tänä päivänä noin 50 %, josta autoveron osuus on noin 35 prosenttiyksikköä, liikevaihtoveron 14 prosenttiyksikköä ja muiden veronluontoisten maksujen osuus noin 1 prosenttiyksikkö. Auto- ja moottoripyöräveron tuotoksi vuonna 1982 on arvioitu noin 1,8 miljardia markkaa. Kaiken kaikkiaan valtio kerää tänä vuonna tieliikenteeltä veroja ja veronluonteisia maksuja yhteensä noin 8 miljardia markkaa ja käyttää vastaaviin menokohteisiin noin 3,2 miljardia markkaa.

Kokoomus on esittänyt johdonmukaisesti autoveron alentamista ja autoilun verotuksen kokonaisuudistuksen käynnistämistä, viimeksi mm. toivomusaloitteessamme n:o 176. Hallituspuolueet eivät ole kuitenkaan lupauksistaan

huolimatta ryhtyneet tositoimiin, vaikka esimerkiksi tulopoliittisissa neuvotteluissa ovat erityisesti työntekijäjärjestöt kiinnittäneet kysymykseen vakavaa huomiota. Nyt tehtyä vaatimatonta alennusesitystä perustellaan osana inflaation hillitsemisohjelmaa.

Nopeimmin ja tehokkaimmin autonkäyttöön liittyvää verotusta voidaan helpottaa autoveroa alentamalla. Lakialoitteessamme n:o 50 olemme esittäneet kerrointekijän alentamista 1,45:stä 1,30:een ja sen jälkeen vuosittain tehtävää inflaatiota vastaavaa tarkistusta.

Koska vanhojen autojen myyntivarastot ovat tälläkin hetkellä melko suuret, autoveron asteittainen alentaminen saattaisi olla kokonaisuuden kannalta mielekkäämpää. Näin ollen autoverokerrointa pitäisi mielestämme alentaa

nyt hallituksen esitystä reippaammin ja jatkaa kertoimen alentamista lähivuosien aikana esimerkiksi 0,05 yksiköllä vuosittain. Tällä tavoin voitaisiin turvata tarpeellinen autokanta, sen järkevä uusiutuminen ja tarkoituksenmukainen käyttö sekä autoalan työllisyys. Ehdottamamme verokertoimen alentaminen 1,45:stä 1,40:een merkitsisi teoriassa tämän vuoden autoveron tuoton alenemista arviolta lisää 25—30 miljoonalla markalla, mutta autokaupan vilkastuminen kasvattaisi autoveron tuottoa ilmeisesti samalla määrällä.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan auto- ja moottoripyöräverosta 14 päivänä marraskuuta 1967 annetun lain (482/67) 1 §:n 2 momentti, 3 § sekä 6 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § 4 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (822/81), 6 §:n 1 momentti 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (983/79) ja 6 §:n 2 momentti 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1095/76), näin kuuluviksi:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

3 §

Autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 40 prosentilla ja vähennettynä 3 000 markalla, kuitenkin niin, että veron määrä aina on vähintään 50 prosenttia verotusarvosta. Käytettynä maahan tuodun ja

käytettyinä maahan tuoduista osista valmistetun auton vero on 90 prosenttia vastaavan uuden auton verosta.

6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 1982

Ulla Puolanne
P. Mäki-Hakola

Matti Hokkanen
Arto Lampinen

Esko J. Koppanen
Pertti Salolainen

II

En voi yhtyä valiokunnan enemmistön kantaan, jonka mukaan hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin sellaisenaan.

Viime eduskuntavaalien alla lähes kaikki eduskuntapuolueet vaativat autoveron tuntuvaa alentamista. Nykyisellään autovero on maas-

samme kohtuuttoman korkea. Tästä joutuvat kärsimään erityisesti pienituloiset kansalaiset, joille monille auto on välttämätön liikkumisväline.

Korkealla autoverolla on myös liikenneturvallisuutta heikentävä vaikutus, koska se johtaa turvattomien, pienikokoisten autojen suosimiseen ja myös siihen, että liikenteessä pidetään vanhoja, heikkokuntoisia autoja.

Kristillisen Liiton eduskuntaryhmä on jo useana vuonna tehnyt aloitteen autoveron tun-
tuvaksi alentamiseksi. Mm. lakialoitteessa n:o

23 (1981 vp.) ehdotetaan autoveron määräksi auton verotusarvo korotettuna 20 prosentilla ja vähennettynä 5 000 markalla. Mielestäni veroa olisi alennettava vähintään tämän verran, jotta sillä olisi todellista vaikutusta inflaation alentamiseen, minkä hallitus ilmoittaa esityksensä lähtökohdaksi. Edellä sanotun perusteella ehdotan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan auto- ja moottoripyöräverosta 14 päivänä marraskuuta 1967 annetun lain (482/67) 1 §:n 2 momentti, 3 § sekä 6 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § 4 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (822/81), 6 §:n 1 momentti 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (983/79) ja 6 §:n 2 momentti 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1095/76), näin kuuluviksi:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

3 §

Autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 20 prosentilla ja vähennettynä 5 000 markalla, kuitenkin niin, että veron määrä aina on vähintään 50 prosenttia

verotusarvosta. Käytettynä maahan tuodun (poist.) auton vero on 90 prosenttia vastaavan uuden auton verosta.

6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 1982

Asser Stenbäck